

ДИСКУСИЯ

“За и против родителската намеса при създаването на ново семейство”

Обичаят родителите да създават семействата на своите деца има както противници, така и привърженици. Противниците твърдят, че този обичай пречи на младите хора да създадат стабилно семейство и нарушава техните човешки права, защото:

1. В резултата на този обичай младоженците понякога дори не се познават преди сватбения ден. Често се оказва, че характеристиките им са много различни и не си подхождат. А това води до караници и до развод.
2. В повечето случаи младоженците не се обичат, защото дори не се познават. А нормално е бракът да се гради на любовта.
3. *Бабаакът* (зестрата, която се плаща за булката) е нарушаване на достойнството на младото момиче. Не е допустимо да се “купува” булка, така както се купува неодушевен предмет или животно.

Привържениците на обичая също имат своите аргументи:

1. Младоженците винаги имат по-малко опит от родителите си и не могат сами да преценят кой е най-подходящ за техен другар в живота. Това най-добре могат да направят родителите им, които са с по-голям опит.

Затова в общностите, в които е запазен обичаят родителите да създават семействата на своите деца разводите са по-редки отколкото в общностите, в които младоженците създават семейство по свое желание.

2. Бракът трябва да се изгражда не толкова върху любовта между младоженците, колкото върху взаимното уважение, общите интереси и любовта към децата. Любовта между младоженците не може да задържи дълго време едно семейство сплотено, с течение на годините тя отминава. Затова не е проблем ако младоженците не се познават и обичат преди сватбата.

3. *Бабаакът* не е “купуване” на булката. Той е вид гаранция, че родителите на младоженеца (свекъра и свекървата) ще ценят и уважават своята снаха. А също така, че в случай на нещастие (напр. при развод, или ако съпругът почине) бъдещето на момичето ще бъде финансово подсигурано. *Припомнете си значението на т.нар. “момински пари” при калдарашиите!*

Съставете две групи и организирате дискусия на тема “За и против родителската намеса при създаването на ново семейство”! Нека едната група защити тезата, че обичаят родителите да създават семействата на своите деца трябва да се запази, а другата група да аргументира необходимостта от изоставянето на този обичай.

За ваше улеснение ви предлагаме няколко допълнителни въпроса, отговорите на които можете да използвате в аргументацията си:

1. Свързани ли са възрастта, на която е един човек с опита (житейски и професионален), който той има? Винаги ли “по-възрастен” означава “по-опитен”?

Какво друго освен възрастта има значение при определяне на опита, който има човек?

2. Защо разводите са сравнително малко в общностите, където е запазен обичаят родителите да създават семействата на своите деца? Дали причината за това е, че родителите избират добър съпруг (съпруга) за своето дете или причината е, че в тези общности традициите са много силни, а традициите забраняват развода?

3. Как се отразява ранната женитба на образованието, което получава младото момче или момиче?

Попитайте вашите учители и вашия директор на колко години човек може да се ожени (омъжи) законно, т.е. да сключи граждански брак! Попитайте също така дали законите позволяват ако някой има сключен граждански брак може да продължи да учи в училище!

4. Как се отразява ранната женитба на професионалната реализация на младото момче или момиче? Намерете информация за броя на безработните във вашия край! Колко от тях са с висше образование, колко са със средно образование, колко са с основно образование и колко са без образование? Тази информация можете да получите от Бюрото по труда. Какви изводи можете да направите от получената информация?

ДИСКУСИЯ ЗА РАННИТЕ БРАКОВЕ

ЦЕЛ:

1. Намаляване на риска от ранни бракове сред младежите в училище;
2. Увеличаване на шанса младежите да продължат образованието си;
3. Повишаване на доверието на общността към училището

ОПИСАНИЕ: Ранните бракове са традиция, която все още се среща сред част от ромите. При по-консервативните групи те се инициират от родителите и са свързани с идеята за запазване на непорочността на булката преди сватбата, страх от „кражба на момичето”, „добрата грижа” от страна на родителя (вкл. страх „младите да не тръгнат по лош път”) и преклонение пред традицията. При групите в преход (повечето роми) ранните бракове се инициират от младежите („приставане”, „избягване”), а родителите са неутрална среда.

Център Амалипе публикува материали, които могат да се използват за организирането на дискусии по въпросите на ранните бракове: филм „Животът е прекрасен”, книжка с лични истории „Женски съдби”, национално представително проучване на семейните нагласи в ромска общност и др. Те ще ви бъдат предоставени.

Организирайте дискусия по въпросите на ранните бракове:

- с родители: непременно включете родители на деца от 7 – 8 клас, както и други, които смятате за застрашени. Поканете в дискусията както родители, които биха се съгласили децата им да се омъжат рано, така и родители, за които сте убедени, че няма да го направят. Добре е тази дискусия да бъде първа;

Ход на дискусията с родителите:

- Покажете филма «Животът е прекрасен» или „Два ромски свята“
- Представете резултатите от проучването на семейните нагласи
- Поканете успял ром / ромка, които не са се омъжили рано: да разкажат за живота си. Ако е от същото населено място, внимавайте той/тя да се ползва с добро име в общността. Ако е от друго място – опитайте да е от същата ромска група. Ако вие имате подобна история – разкажете я
- Поканете стара българка / туркиня, която да разкаже как на времето и при българите / турците са се женили така, но вече не е така и е по-добре за младежите!
- Дискутирайте: опитайте да включите възможно най-широк кръг участници, а не само най-гласовитите. Не опонирайте директно и не поучавайте! – изложете

**ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ
“АМАЛИПЕ”, В. ТЪРНОВО**

*Велико Търново 5000, п.к. 113, Тел: 062/600 224;
office@amalipe.com ,www.amalipe.bg*

елегантно „другите” аргументи, като „А няма ли да е по-добре за децата ако...”. Използвайте названията на местната общност („хорохане рома”, „Дасикане рома”, „калдараша”, „миллет”, „Рудари”) – това отваря сърца! Използвайте думи, познати на местната общност („бабаак”, „бияв”, „Дюн”) – това ще спечели уважението им. Хвалете децата: „Умни са, от тях може да стане лекари, адвокати, кметове, депутати ако им дадем шанс”. Покажете уважение към традицията, заедно с елегантно твърдото убеждение, че „в Европейския съюз” така вече не може.

- В случай на нужда: запознайте участниците с наказанията, които законът налага на родители и младежи в случай на ранно задомиаване. Акцентирайте, че този закон вече започва да се спазва („заради ЕС”) – дори и да не вярвате, че е така 😊
- Съвместно направете план какво да направите за да намалее ранните бракове или да разрешите случай на такъв. Нека родителите поемат конкретен ангажимент!
- Уточнете кога ще се срещнете пак за да видите как върви плана и кой какво е свършил